

روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل کلیه قوانین مصوبه و مقررات - گزارش کمیسیونها - صورت مشروح مذاکرات مجلس - اخبار مجلس - انتصابات - آگهی های رسمی و قانونی

سال چهاردهم

۴ شنبه ۱۷ اردیبهشت ماه ۱۳۳۷

شماره ۳۸۵۳

شماره مسلسل ۱۸۸

دوره نوزدهم مجلس شورای ملی

مذاکرات مجلس شورای ملی

جلسه ۱۸۸

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه

نهم اردیبهشت ماه ۱۳۳۷

فهرست مطالب:

- ۱) تصویب صورت مجلس جلسات ۳۱ فروردین و دوم اردیبهشت
  - ۲) سؤال آقای سراج حجازی راجع با اجازه ورود گندم بشرکت ملی نفت و جواب آقای معاون وزارت گمرکات و انحصارات
  - ۳) سؤال آقای فضائلی راجع بتمتع کارخانه پشم باف اصفهان و جواب آقای معاون وزارت کار
  - ۴) طرح گزارش کمیسیون کشور راجع بواگذاری عرصه وامیان کشتارگاه ها بشهرداری ها و تصویب آن
  - ۵) طرح و تصویب طرح پیشنهادی راجع باصلاح مدت رسیدگی کمیسیون تحقیق سئوالات
  - ۶) تقدیم يك فقره سؤال بوسیله آقای خلعت بری
  - ۷) شورا اول گزارش کمیسیون استخدام راجع بااستخدام یاسبان گارد شهری و خدمت گزار جزء
  - ۸) شورا اول گزارش کمیسیون کشاورزی راجع به اجازه عضویت در اتحادیه دامپروری اروپا
  - ۹) بیانات بعد از دستور آقایان: خرازی - مرآت اسفندیاری - اردلان
  - ۱۰) تقدیم يك فقره لایحه فرار دادنفت بوسیله آقای نخست وزیر
  - ۱۱) بیانات بعد از دستور آقای دکتر بینا
  - ۱۲) تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه
-
- مجلس يك ساعت و چهل دقیقه بیش از ظهر بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱- تصویب صورت مجلس

جلسات ۳۱ فروردین و

دوم اردیبهشت ماه ۳۷

رئیس - صورت غائبین جلسه قبل قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

غائبین با اجازه - آقایان: ابتهاج عبدالحمید بختیار - صارمی - امیدسالار - دشتی - جلیلووند - تیمورتاش - مهندس بهبودی - مهندس سلطانی - بزرگ ابراهیمی - موسوی - قبادیان - عامری - دکتر رضائی - اکبر - هدی - ارباب - ساکینیان - دکتر عدل - بهادری - رامید - مهندس ظفر - سمیدی - بهبهانی - دکتر سید امامی - تربتی - دکتر ضیائی - کدیور - بزرگ نیا - مشار - قرشی - دکتر اسدی - توماج - ذوالفقاری - اسامی - خوئی - حکیمی - دکتر فریدون افشار - مهندس هدایت - اسکندری - بیات - ماکو - مهندس فروغی - دکتر دیبا - مهندس اردبیلی - دیهیم - دکتر امین - نفاة الاسلامی - دکتر بینا - دکتر دادفر - دکتر اصلان افشار - اورنگ - فولادوند - غضنفری - صراف زاده - صادق - بوشهری - اخوان - سنندجی - فرود - دکتر سعید حکمت - دهقان

غائبین بی اجازه - آقایان: دکتر - طاهری - اریه

زود رفتگان با اجازه - آقایان: علامه وحیدی - پردلی - کپکاسی - عباسی خلعتبری

رئیس - نسبت بصورت مجلس جلسات ۳۱ فروردین و دوم اردیبهشت نظری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت مجلس ها تصویب شد

۲- سؤال آقای سراج

حجازی راجع با اجازه

ورود گندم بشرکت

ملی نفت و جواب آقای

معاون وزارت گمرکات

و انحصارات

رئیس - امروز سئوالات در دستور است، آقای سراج حجازی

سراج حجازی - خاطر محترم آقایان مستحضراست که در اکثر نقاط حاصل خیز کشور مقدار زیادی گندم در دست کشاورزان و تولید کنندگان گندم مانده است و از این لحاظ صدمه بسیار زیادی به ما وارد شده است. در همین حال دولت اجازه داده است یکی از دستگامهای شرکت نفت مقدار معتنابهی گندم از خارج وارد کند - سؤال بنده از وزارت گمرکات اینست که آیا دولت نسبت باین مطلب مطلع هست؟ یا نه؟ اگر مطلع است چه اقدامی کرده و اگر مطلع نبوده حال که بنده عرض کردم چه اقدامی خواهند کرد و بعد از جوابی که خواهند فرمود عریضی خواهم داشت (صحیح است)

رئیس - آقای معاون وزارت گمرکات

معاون وزارت گمرکات و

انحصارات (خطاطان) - سئوالی که

جناب آقای سراج حجازی فرمودند بقدری منطقی و صحیح است که بنده خواستم تشکر کنم از این توجهی که ایشان فرمودند باصول کشاورزی و اقتصادی مملکت البته اگر قوه تولید کشاورزان و مالکین کشور بقدری باشد که ما را بی نیاز از ورود فلات خارجی بکند، به چه وجه دولت نباید خودش اجازه بدهد که موسسات خودش غله از خارج وارد کنند و نه موسسات خارجی وارد کنند. ولی این مطلبی که جناب آقای سراج حجازی فرمودند مربوط بدولت فعلی نیست خواستم عرض کنم که در سال ۳۰ بعلمت کمی محصول و آفانی که وارد شده بود بیکمقداری از غله کشور از بین رفت و دولت وقت برای اینکه این نگرانی را مرتفع کند و آذوقه سالبانه را تامین کند وقتی توجه کرد که موجودی سیلوها کفایت نمیدهد که آذوقه سالبانه را تامین کند بناچار مقدار هشتاد هزار تن گندم از امریکا خریدند مقارن تشکیل وزارت گمرکات و انحصارات يك نامه ای از شرکت ملی نفت رسید که برای احتیاجات شرکت

های عامل سالانه سی هزار تن گندم در گذشته وارد میکردند و از وزارت کمرکات تقاضا کردند که این اجازه را در سال ۳۶ هم بدهند - چون اول تشکیل این وزارت خانه بود و هنوز گندمهایی هم که از امریکا خریداری کرده بودیم وارد کشور نشده بود و وضع معقول هم هنوز روشن نبود چون فروردین ماه بود بناچار روی سیره گذشته وزارت کمرکات با تقاضای شرکت ملی نفت موافقت کرد و سی هزار تن گندم اجازه داد شرکتهای عامل از استرالیا و امریکا وارد کنند ولی همانطور که جناب آقای سراج حجازی فرمودند وزارت کمرکات بعد از اینکه در سال ۳۶ یک برنامه صحیح و منظمی برای جمع آوری غله تنظیم کرد و مخصوصاً با بالا بردن قیمت محصولات کشاورزی طریقی را انتخاب کرد که سطح کشت بالا رفت و اطمینان کامل پیدا کرد که با افزایش سطح کشت و موجودی کافی و اینکه در سیلها در حال حاضر باندازه یکسال آذوقه مملکت تامین است بمذاق این اطمینان، شرکت ملی نفت تقاضا کرده بود مانند سال گذشته دو مرتبه به شرکتهای عامل اجازه داده شود که از خارج گندم وارد کنند ولی وقتی ما دیدیم که موجودی باندازه کافی داریم و مخصوصاً در بعضی نقاط سطح کشت بالا رفته و همانطور که اشاره فرمودند یک مقدار غله مالکین در دستشان مانده که بواسطه گذشتن وقت ما نتوانستیم از آنها تخیریم از این جهت با تقاضای شرکت ملی نفت موافقت نشد و خودمان تهدید کردیم که احتیاجات سالیانه شرکتهای عامل را چه در خوزستان و چه در اهواز و چه در سایر نقاطی که شعباتی دارند خودمان تامین کنیم و حتی در مراکزی که لازم دارند با وسائل نقلیه خودمان تحویل بدهیم و آماده کنیم که به چه چوچه از خارج گندم نخرند و باین ترتیب هم شرکت موافقت کرده الان دستور کافی با اداره غله آبادان داده شد است که خودشان را آماده کنند و همین چند روز شروع کرده اند که از گندمهای ایران تحویل آنها بدهند با این ترتیب خیال میکنم نگرانی جناب آقای سراج حجازی مرتفع می شود و مخصوصاً با این برنامه ای که وزارت کمرکات تهیه و تنظیم کرده برای جمع آوری غله سال ۱۳۲۷ هر مقدار غله که شرکتهای عامل احتیاج داشته باشند خودمان تحویل خواهیم داد و مقدار آن در حدود سی هزار تن است و امیدواری کامل هست که مالکین خوزستان و همین طور آقایان مالکین نقاط دیگر هم مقدار غله ای که داشته باشند و بموقع تحویل دهند خریداری شود (دکتر بیضا - اگر بموقع ندهند از امریکا میخرید؟)

رئیس - آقای سراج حجازی بنده بسیار سپاس

کزارم که این مطلب مورد توجه وزارت کمرکات قرار گرفت و بترتیبی که وعده دادند امیدوارم حرف نباشد در آتی گندم محل را تهیه کنند و به آقایان بدهند اینجا من موقع را منتظر میدانم عرض میکنم که وضع کشاورزان را چون بنده خودم کشاورز هستم و از محل کشاورزی ارتزاق میکنم در سنوات اخیر در ظل توجهات اعلی حضرت همایونی کومکهای کشاورزان شده و سطح کشت بالا آمده یعنی مالک بیشتر کاشته و بیشتر محصول بدست آمده ولی این کار بهائی کافی نیست زیرا برای تولید اضافی یک محصول بازار هم لازم است و الا این گندم در دست آنها میماند و برای سالهای آتی دولت باید یک برنامه صحیح داشته باشد و باین سی هزار تن هم کفایت نکند برای اینکه با این ترتیبی که سطح کشت بالا می رود ما اضافه محصول زیادی داشته باشیم باید اقدامی شود تمام محصول زحمت آنها بازار وارد شود دولت باید یک برنامه صحیحی داشته باشد و یک ترتیبی داده شود که این گندم و یا محصول دیگر کشاورزی بازار داشته باشد (صحیح است) والا با این صورت شامبیینی که در همین سال عده زیادی از دهات مهاجرت کرده اند زیرا گندم آنها مانده است و آمده اند در شهر بکار و کسب شهری اشتغال ورزیده اند و اگر این کار ادامه پیدا کند دهات خالی خواهد شد بعد هم برای این دولت که سهل است هیچ دولتی قادر نخواهد بود که اینها را برگرداند وقتی که دهات خالی شد و کشاورز از بین رفت قنوت خراب شد دیگر قدرت فوق بشری لازم است که آنرا درست کنند ولی اگر الان توجه شود امکان اصلاحش بیشتر است و صرفاً بعثت اینکه محصول خریدار ندارد توجهی با زیاد محصول نشود اینکار صحیح نیست سایر مالک گندمشان را می سوزانند برای اینکه مبادا یک روزی سود پرورد کسبون Surproduction پیدا کنند و ثروتمند گندم را بفروشنه این بود که خواستم یاد آوری کنم برنامه صحیحی تهیه فرمائید و مخصوصاً برض دولت میرسانم که باید اقدام اساسی بشود که آتی صحیحی برای وضع کشاورزی پیش بیاید البته باید تفضیلات برداشته شود و تسهیلات فراهم شود (فضائی - قید وقت خریدار هم بردارند) و بنده استفاده میکنم از موقع البته با کاردانی و لیاقتی که در جناب آقای خطاطان سراج داریم امیدوارم که این کار بنحو احسن انجام شود و وضع کشاورزی اصلاح شود (انشاء الله)

۳- سؤال آقای فضائی راجع به تعطیل کارخانه پشم باف اصفهان و جواب آقای معاون وزارت کار

رئیس - آقای فضائی فضائی - سؤالی که بنده از دولت کردم مقارن بود با ایامی که کارخانه پشم باف اصفهان تعطیل شده بود و کارگران بی حقوق مانده بودند سؤال بنده این است علت تعطیل کارخانه پشم باف اصفهان که باعث بیکاری و سرگردانی کارگران این کارخانه شده است چه بود؟ دیگر اینکه دولت برای جلوگیری از بیکاری کارگران این کارخانه چه اقدامی کرده و خواهد کرد؟ حالاً استفاده میکنم که جناب آقای دکتر صحت توضیحاتی فرمایند و اگر توضیحاتی لازم باشد بعد عرض میکنم

رئیس - آقای معاون وزارت کار معاون وزارت کار (دکتر صحت) در جواب سؤال جناب آقای فضائی نماینده محترم مجلس شورای ملی راجع به تعطیل کارخانه پشم باف اصفهان عرض میکنم که کارخانه پشم باف اصفهان در وقت تعطیل کارگران و نرسیدن مواد اولیه بکارخانه بوده است که خوشبختانه بر اثر مساعی متصدیان مربوطه مواد اولیه بکارخانه رسیده و دستمزد معوقه کارگران پرداخت شده و اکنون کارخانه مشغول کار میباشد ولیکن در اینجا لازم می داند توجه نمایند که محترم را باین نکات جلب نماید

اصولاً وضع بعضی از کارخانه های نساجی اصفهان بملل زیر صورت صحیحی ندارد

۱- فرسودگی ماشین آلات و عدم تعویض آنها

۲- نداشتن کادر فنی کافی و مهمتر از مراتب مذکور نداشتن مدیران ذیصلاحیت و ذیصلاح و دلسوزانیت میباشد چنانچه از بدو جنگ اخیر تا اکنون سهام کارخانه ها متجاوز از چند دست عوض شده و بدیهی است مدیران جدید انتظار منافع سرداری دارند که تامین آن بتوجه بنکات معروضه عملی نشده و خواه ناخواه وضع کارخانه را دچار اختلال و احیاناً تعطیل مینماید و بالتبعیجه صنایع نساجی کشور دچار رفته گردیده و همچنین بیکاری کارگران موجب سرگردانی و بلاتکلیفی ایشان را فراهم میسازد

بدیهی است این اشکالات در مورد کارخانههایی است که تاسیس آن متعلق قبل از جنگ بوده است و این قبیل اختلافات نه تنها در مورد کارخانه پشم باف اصفهان بلکه در مورد بعضی دیگر نیز رخ داده است هم اکنون در مورد کارخانه های اصفهان بکمک وزارت صنایع و معادن و سازمان برنامه مشغول مطالعه و بررسی میباشیم که اصولاً برای جلوگیری از این قبیل اشکالات و

تأمین وضع نصاب فنی و کارگران اصفهان طرح صحیح و قطعی و عملی ایجاد گردد

رئیس - آقای فضائی بنده قبلاً از اقداماتی که از طرف دولت بعمل آمده برای اینکه کارگران مشغول کار شوند و حقوق خود را بگیرند و مواد اولیه هم باین کارخانه برسد تشکر میکنم و بخاطر دارم در همان موقع همکاری محترم جناب آقای سلطاننراد بختیار در اینجا یک نطق مفصلی کردند دولت را راجع باین موضوع متوجه کردند و کارگران هم عده ای نماینده فرستاده بودند اینجا - باعث خوشوقتی است که دولت توجه کرده است و اینطور که از بیانات آقای دکتر صحت برمیآید یک چاره موقتی انجام شده است که همین هم کار کمی نبوده و البته مایه تشکر است ولی قسمت آخر بیانات آقای دکتر صحت بنظر بنده همانطور که الاسماع تنزل من السماء اسمشان صحت است و بیاناتشان هم البته باصحت و صداقت توأم است از اینجهت قابل تقدیر است ولی از جهت دیگر موجب نگرانی است باینانی که ایشان فرمودند تصور میکنم که جامعه کارگران در همه جا و مخصوصاً اصفهان و تمام کارخانه هاییکه قدری البته دچار همین جور تریبات باشند دچار تزلزل میشود و نگرانی برای تمام کارگران ایجاد میشود و این نگرانی بزرگترین بلاي اجتماع است که حتماً دولت وظیفه دارد این نگرانیها را رفع کند از طرق بسیار صحیح و منطقی (صحیح است) ما اصولاً همیشه مراقبت داریم در همین دسته اجتماعی که داریم نگرانی ما حزب مارهه آقایان هم همین نظر را دارند که هرگز بهانه ندهیم که کارهاییکه مضر برای تولید مضر برای نظم باشد از طرف کارگران اتفاق بیفتد همیشه به آنها نصیحت میکنیم که باید منظم باشند از بی نظمی و کار نکردن و اعتصاب کردن دوری بکنند کار بکنند و تولید را زیاد بکنند و در نتیجه هوای زیادتر شود و سهم آنها هم زیادتر بشوند و این مطلبی است که در برنامه ما هست مسلم میدانم در برنامه تمام نمایندگان محترم مجلس شورای ملی هم والایته دولت هم هست اما از آن طرف هم علاوه داریم که ضرورتی اینجا نیست که کارگران بی نان بمانند و نتیجه آن بشود که مضای ما خدای نخواسته متورن باشد اراه این کار البته طرحی است که باید علاوه از این کمیسیون هائی که میشود نتیجه عمل هر دو این باشد و ترتیبی فراهم شود که کارخانه ها از عوایدی که بدست می آورند و یا از کومکهای که دولت به آنها میکنند نتیجه را بگیرند که وسایل کارخانه را فراهم کنند مواد اولیه را فراهم کنند کارخانه خودشان را نو کنند و نگذارند دچار یک شکست اقتصادی

بشوند که این شکست اقتصادی دودش به چشم هم کارفرما می رود و هم چشم کارگر می آید اینست که من از دولت تقاضا میکنم که نسبت باین موضوع و موارد مشابه آن که بنا بفرمایش آقای دکتر صحت موافقت دارد کمال توجه را بکند و مخصوصاً نتیجه اقداماتشان را با اطلاع مجلس شورای ملی برسانند (احسن است)

رئیس - آقای دکتر صحت معاون وزارت کار - بنده از جناب آقای فضائی خیلی تشکر و بسیار بیانات بجائی فرمودند و در خانه آن یادداشتی که کرده بودم عرض کردم وزارت کار سعی کرده با مساعدت وزارت صنایع و معادن و سازمان برنامه در ظرف این چند ساله اقداماتی برای تامین وضع نصاب فنی کارگران بعمل آمده و امیدوارم همانطور که عرض کردم خیال آقایان راحت باشد

۴- طرح گزارش شور دوم کمیسیون کشاورزی بواگذاری کشتار گاوها به شهر دارپها و تصویب آن

رئیس - گزارش کمیسیون کشاورزی راجع بواگذاری کشتار گاوها مطرح است گزارش کمیسیون قرائت میشود (شرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون کشور به مجلس شورای ملی

کمیسیون کشور لایحه شماره ۲۱۲۴۰ ارسال از مجلس سنا راجع بواگذاری عرصه و اعیان کشتار گاوهای کشور به شهرداری هر محل را با حضور آقای وزیر کشور برای شور دوم مطرح و مورد رسیدگی قرارداد خبر شور اول را تأیید نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

ماده واحده - بوزارت کشاورزی اجازه داده میشود عرصه و اعیان و کلیه متعلقات و ملحقات کشتار گاوهای کشور را شهرداریهای هر محل بلا عوض واگذار نماید

مخبر کمیسیون کشور - سعید مهدی

گزارش از کمیسیون قوانین دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون قوانین دارائی لایحه شماره ۲۱۲۴۰ ارسال از مجلس سنا راجع به واگذاری عرصه و اعیان کشتار گاوهای کشور به شهرداری هر محل را با حضور آقایان معاونین وزارت دارائی و وزارت کشاورزی برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد داده ماده واحده مصوبه مجلس سنا را تصویب نمود اینک گزارش آنرا تأیید خبر کمیسیون کشور تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون دارائی - مشایخی

گزارش از کمیسیون کشاورزی بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی لایحه ارسال از مجلس سنا راجع بواگذاری عرصه و اعیان کشتار گاوهای کشور به شهرداری هر محل را با حضور آقای معاون وزارت کشاورزی برای شور دوم مورد رسیدگی قرارداد خبر کمیسیون کشور را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد

رئیس کمیسیون کشاورزی خلعت بری

رئیس - آقای دکتر مشیر فاطمی بختیار

دکتر مشیر فاطمی - شکایتی است بوسیله بنده از سازمان برنامه که تقدیم می شود

رئیس - بدهید اقدام میشود ماده واحده مطرح است کسی اجازه صحبت نخواسته است پیشنهادی هم نرسیده چون شور دوم است کذا - آخر مطرح است مخالفی نیست پس مربوط بواگذاری اراضی کشتار گاوها است با ورقة رای گرفته می شود

(اسامی آقایان بترتیب زیر اعلام واخذ رای بعمل آمد)

آقایان: پرفسور اعلام سعید مهدی دکتر دیبا و دکتر بیضا جلیلی دولت آبادی خرازی صفاری عماد تربتی بزرگ نیا قنات آبادی فضائی مهندس هدایت قوام رام پد مهندس جفرودی محمودی اکبر غضنفری پردلی خلعت بری صدرزاده دکتر مشیر فاطمی مشایخی مهران سراج حجازی مهندس فیروز اردلان دولتشاهی کورس فخر طباطبائی کیکاسوی پارافشار دکت جهانشاهی مهندس دهستانی دکتر نفیسی دکت وکیل شادلو اسدی دکتر ضیائی دکتر عمید مرآت اسفندیاری علامه وحیدی دکتر افشار ارباب گیو دشتی دکتر نیرومند برومند بهبهانی شیبانی شادمان دکتر شاهکار عمیدی نوری مجید ابراهیمی نصیری دکتر مرادبختیار آقایان عزیززنگنه دهقان استخر نمة الاسلامی پناهی مسعودی باقر پوشهری مهندس شیبانی (شمارش آرام بعمل آمد نتیجه قرار ذیل اعلام گردید)

ورقة سفید موافق ۶۸ ورقة سفیدی اسم دو برک

رئیس - گزارش کمیسیون بصویب رسید

اسامی موافقین - آقایان: دکتر آهی بارافشار دکتر وکیل کورس نصیری مجید ابراهیمی دولتشاهی کیکاسوی

آقایانیکه باین اصلاح آیین نامه موافقت قیام فرمایند (اکثر قیام نمودند) تصویب شد آقای خلعت بری فرمایند

۶- تقدیم یک فقره سؤال بوسیله آقای خلعت بری

۷- شو اول گزارش کمیسیون استخدام راجع باسخدام باسبان گارد شهری و خدمت گزار جزء مطرح است گزارش کمیسیونهای مربوطه قرائت میشود (شرح ذیل قرائت شد)

گزارش از کمیسیون امور استخدام بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام در جلسه ۲۰۱۲۸ اسفند ماه ۱۳۲۶ لایحه شماره ۲۰۱۲۸ دولت راجع باسخدام باسبان گارد شهری و خدمت گزار جزء را با حضور آقای معاون وزارت دارائی مورد رسیدگی قرارداد و ماده واحده تقدیمی دولت را با اصلاح تصویب و اینک گزارش آنرا شرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میداند

ماده واحده - شهر بانی کل کشور اجازه داده میشود بجای مستخدمین جزئی که بملل فوت و اخراج و بازنشستی محل آنها بلامتصدی گردیده و اعتبار آن در بودجه شهر بانی کل معوض میباشد و در آتی نیز بست آنها خالی میشود در همان محل خدمت گزار جزء استخدام نماید همچنین برای حفظ انتظامات و صندوق وزارتخانه ها و سایر ادارات دولتی و بنگاههای ملی که ضمن تأمین و تمهید پرداخت کلیه حقوق و مزایا بوده خود پیشنهاد استخدام باسبان رامینمایند باسبان گارد شهری استخدام شود مخبر کمیسیون امور استخدام - احمد مهران

گزارش از کمیسیون کشور به مجلس شورای ملی

کمیسیون کشور لایحه دولت راجع باسخدام باسبان گارد شهری و خدمت گزار جزء را با حضور آقای معاون وزارت دارائی مورد رسیدگی قرار داده و خبر کمیسیون استخدام را تأیید و تصویب نمود اینک گزارش آنرا به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد

مخبر کمیسیون کشور - سعید مهدی

رئیس - کلیات مطرح است در برگ مخالفان موافق کسی نام نویسی نکرده رای میگیریم و در مورد ماده واحده آقایان موافقین قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند) تصویب شد در ماده واحده هم کسی اجازه نخواسته

رئیس - به دوفوریت این اصلاح رای گرفته شده است حالا اصل موضوع مطرح است گویا کسی صحبتی ندارد

مضامنی نیست بنابراین رای گرفته میشود

۸ - شور اول گزارش کمیسیون کشاورزی راجع با اجازه عضویت در اتحادیه دام پروری اروپا

رئیس - گزارش کمیسیون کشاورزی راجع با اجازه عضویت در اتحادیه دام پروری برای شور اول مطرح است گزارش کمیسیون قرائت میشود (شرح آتی خوانده شد)

گزارش از کمیسیون کشاورزی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون کشاورزی در جلسه ۲۰ آذرماه ۱۳۳۶ لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع با اجازه عضویت وزارت کشاورزی در اتحادیه اروپایی دامپروری را با حضور آقای معاون وزارت کشاورزی مورد رسیدگی قرار داده ماده واحده مصوب مجلس سنا را تصویب نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

ماده واحده - بوزارت کشاورزی اجازه داده میشود از تاریخ ۱۷ - ۱۰ - ۱۳۳۲ عضویت اتحادیه اروپایی دامپروری را که دفتر آن در شهر رم میباشد قبول نموده و حق عضویت سالیانه آنرا از محل درآمد های دستگاه دامپروری پرداخت و در مجموع سالیانه آن شرکت نمایند.

رئیس کمیسیون کشاورزی - ارسالن خلعت بری

گزارش از کمیسیون امور خارجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور خارجه لایحه شماره ۸۲۲۵ ارسالی از مجلس سنا راجع با اجازه عضویت وزارت کشاورزی در اتحادیه اروپایی دامپروری را با حضور نماینده دولت مطرح ماده واحده مصوب مجلس سنا را تصویب نمود اینک گزارش آنرا در تأیید خبر کمیسیون کشاورزی بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

مخبر کمیسیون امور خارجه - معسن مرآت اسفندیاری

گزارش از کمیسیون بودجه

بمجلس شورای ملی

کمیسیون بودجه در جلسه هفتم اسفند ماه ۱۳۳۶ با حضور آقای معاون وزارت کشاورزی لایحه ارسالی از مجلس سنا راجع با اجازه عضویت وزارت کشاورزی در اتحادیه اروپایی دامپروری را مورد شور و رسیدگی قرار داده با خبر کمیسیون کشاورزی موافقت نمود اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد:

مخبر کمیسیون بودجه - مشایخی رئیس - کلیات این لایحه مطرح

است کسی اجازه صحبت نخواست است بنا بر این رأی میگیریم برود در ماده واحده آقایان موافقت قیام بفرمایند (اکثر قیام نموده)

تصویب شد در خود ماده واحده هم کسی اجازه صحبت نخواست است، پیشنهادی هم نرسیده بنا بر این برای شور دوم بکمیسیون فرستاده میشود چون دیگر چیزی در دستور نداریم. آقای خرازی بفرمائید

۹ - بیانات بعد از دستور آقایان خرازی - مرآت - اسفندیاری - اردلان

رئیس - چون دیگر چیزی در دستور نداریم چند نفر از آقایان میخواهند از تبصره ماده ۶۶ آیین نامه استفاده کنند. آقای خرازی بفرمائید.

خرازی - البته همکاران محترم استهضار دارند که بزرگترین عامل در پیشرفت ممالک راقیه مسأله ارتباطات است و ارتباطات اعم است از زمینی، هوایی، دریایی و بیست و تلگراف و تلفن رادیو و امثالهم و نیز آقایان همکاران محترم استحضار دارند که اعلیحضرت همایون شاهنشاه برای افتتاح راه آهن تبریز مسافرتی به آذربایجان فرمودند، درست است که بعضی از ممالک مثل امریکا دارند راه آهن را برمی چینهند و جایش طرق شوسه به ترتیب انبوه درست میکنند (بکنفرانز نمایندگان - نه در راه دور) ولی چیزی که هست در کشور ما همه آقایان تصدیق میفرمایند که بهر جائی راه آهن برود موجب عمران و آبادی و ترقی آن نواحی خواهد شد (صحیح است) آقایان بهتر از بنده در مورد آذربایجان استحضار دارند که همیشه یکی از استان های بزرگ و دارای مردمان غیور و مدافع وطن بوده است و در این راه صدمات و لطماتی که آذربایجان دیده است از سایر استانها زیادتر بوده و این توجهی که دولت به آذربایجان از حیث راه آهن کرده فوق العاده بجای موقع بود و ما انتظار داریم همانطور که طبق قرارداد تریزیتی دولت باید از راه جلفا مسافر ترانزیتی بفرستد به اروپا یک توجه مخصوصی هم بشود از نظر اقتصادی راه آهن را از راه تبریز تر که متصل کنند که ما با یک راه ترانزیتی داشته باشیم هم از نظر مسافروم از نظر صادرات و اقامتی بشود که اگر از این راه صادرات کشور برسد به اروپا راه آهن وصل شود برای کشور ما خیلی مفید تر خواهد بود موضوع دومی که بنده میخواستم عرض آقایان برسانم ابراز احساسات کم نظیر قاطبه اهالی تبریز نسبت به اعلیحضرت همایون شاهنشاه بود که فوق العاده بی نظیر بود و همه آقایانی که تشریف داشتند و الا ن جلوی چشم بنده هستند می دیدند که طبقات مختلفه آذربایجان نسبت بشخص اعلیحضرت همایونی با اینکه ما مودین شهربانی و ارتش از نظر انتظامات و رعایت اصول انتظامات جلو گیری میکردند ولی نمیتوانستند جلوی این احساسات مردم را بگیرند و مردم فوق العاده ابراز احساسات میکردند

موضوعی که بنده خودم شخصاً مطالعه کردم میخواستم به مرض مجلس شورای ملی برسانم عده ای از آقایان تشریف نداشتند و با اگر تشریف داشتند وقت نداشتند که این مطالعه را بکنند این بود و بنده نمیگویم طبقه ۳ و ۴ برای اینکه بنی آدم اعضای یکدیگرند و همه مساوی و یکسان هستند ولی نسبت طبقات محروم در تمام کشور باید یک توجهی بشود بنده دیدم بعضی از مالکین رعایت حال زارعین و رعایای خودشان را نمی کنند و همچنین کارفرمایان رعایت حال کارگرها را نمی کنند و کارگرها و زارعین عدم رضایت داشتند مخصوصاً قانون کار در آذربایجان اجرا نمی شود این سازمان بیمه های اجتماعی با اینکه از کارگرها حقشان را می گیرند اغلب کارفرما های آذربایجان حقشان را نمیدهند و این بیچاره ها در مضیقه هستند حتی در مریضخانه های که مجاناً برای کارگرها آذربایجان باید غذا بدهند و چای را خود کارگرها ببرند بنده رفتم این قسمت را دقت کردم نه اینکه بعرف حسن و حسین گوش کردم این یک موضوعی است که از جهت قوام کشور باید یک توجهی بروابط بین مالک و رعیت و کارفرما و کارگر از نقطه نظر اجرای قانون کار و آن حق بیمه ای که میدهند بشود کارفرما باید رعایت آن حق را بکنند بنده حمام رفته بودم کارگران حمامی میگفتند ما باید هفته ای یک روز تعطیل داشته باشیم روی نوبت یعنی پنج شنبه و جمعه تعطیل نکنیم و روی نوبت شنبه و یکشنبه و دوشنبه و سه شنبه تعطیل کنیم این را هم کارفرماها با اجازه استفاده نمیدهند و ما خیلی ناراحت هستیم و نمی توانیم یک روز آزاد با خانواده مان زندگی کنیم یک موضوع دیگری که بنده نظر داشتم این است که باید سعی شود بشهرستانها یک آوانتاژهایی از هر جهت داده شود که مردم اینقدر بهتران هجوم نیاورند و بر گردند بشهرستانها مخصوصاً در اجتماعات ملاحظه بفرمائید اینقدر که از آذربایجان متمسکین و اشخاص درجه اولشان بهتران آمده اند از سایر شهرستانها نیامده اند و این اشخاص باید برگردند بشهرستانهای خودشان و در مراکز خودشان عمران و آبادی کنند و اینطور بهتران هجوم نیاورند تا آن مناطق هم از جهت عمران و آبادی و بالا بردن سطح تولیدات کشاورزی و صنعتی و استخراج معادن و این قبیل کارها بجالت وقفه نیفتد (احسن است)

رئیس - آقای مرآت اسفندیاری بفرمائید

مرآت اسفندیاری - بنده با کمال تأسف خواستم باستحضار نمایم که محترم و هیئت محترم دولت برسانم که با کمال بدبختی برای سال چهارم در کرمان یک ضایعه تأسیف آوری پیش آمده شده که آذوقه خودشان را داشته باشند و الا بنده

پیش بینی میکنم که اگر این موضوع نتیجه ای بدست نیآورد تمام زارعین آن سفعات کاو و گوسفند و ما بملک خودشان را خواهند فروخت و مراکز شهرستانها سایر نقاطی که ممکنست هجوم می آورند بانک کشاورزی هنوز آیین نامه لایحه ای را که تصویب شده غلم نکرده و هنوز نمیتواند از این سرمایه ای که با این عجله تصویب شده استفاده کند بنده مخصوصاً استدعا دارم که این موضوع را مورد توجه قرار بدهند البته اطلاع دارم که وزارت کشاورزی از روزی که این خطر بوجود آمده یک بست در کرمان تأسیس کرده و همه روزها با آن بست تماس دارد ولی نظر بنده تنها وزارت کشاورزی نیست نظر بنده اینست که هیئت محترم دولت باید واقفانیکه هیئت هائی بفرستد و از حالا باین استانها رسیدگی کنند ببینند که هر شهرستانی واقفاً مشکلاتش چیست و از حالا پیش بینی کند که برای هر شهرستانی چه وسایل و چه احتیاجات و چه لوازمی را می توانند کمک بکنند بنده با تماسی که با یکی از مقامات وزارت کشاورزی راجع باین موضوع گرفتم اظهار می داشت ملخ موجود نسبت به ملخ هائی که حرکت کرده اند و ممکن است که بایران برسند اینقدر ناخاطر ندارد آن ملخها بدبختی را برای این کشور فراهم می آورند و آن ملخ قرمز است که بایران نزدیک شده و شاید تا چند هفته دیگر این ملخها به سفعات جنوب صدمات زیادی برسانند بنده مجدداً تأکید می کنم که امروز حیات و زندگی هزاران هزار خانواده زارع مستمند جنوب که حیانشان بستگی به درآمد سالیانه شان دارد مورد خطر است بنده استدعا دارم هیئت دولت هیأت های مخصوصی تعیین کنند که هر چه زودتر بهر ایستان بروند به عملیات وزارت کشاورزی و رسیدگی بکنند که در هر استان چه احتیاجاتی هست که از جلال پیش بینی بشود و آن احتیاجات مسترتفع شود

رئیس - آقای اردلان

اردلان - موضوع مهمی که در هفته گذشته اتفاق افتاد و واقفاً اسباب مسرت و خوشوقتی و افتخار ملت ایران است افتتاح راه آهن آذربایجان بود (صحیح است) چنانچه آقایان محترم مسبق هستند جناب آقای رئیس محترم مجلس شورای ملی و نمایندگان محترم و این بنده هم نسبت با زیادتی را داشتم و در التزام مو کبیمبارک اعلیحضرت همایونی شاهنشاهی از طرف هم به خط آهن تر که برسد در حقیقت یک راه دیگری را که قدم مال التجاره از راه تبریز وارد ایران میشد یا از ایران صادر میشد همان راه دو مرتبه ایجاد خواهد شد بنا بر این بطور اختصار امیدوارم همه نمایندگان با من هم عقیده باشند و دعا کنیم به سلامت و عظمت و قدرت و طول

و البته خدمت آقایان خواهند رسید و وظیفه اختصاصی آقایان است که بشکرانه این نعمت بیاناتی کذب و البته این کار اختصاص به آذربایجان تنها ندارد بلکه همه افراد ملت ایران در این امر سهیم هستند (صحیح است) بنده وظیفه خود میدانم با اجازه ریاست محترم ابتدا از این خدمت و پشتکار و خدماتی که مهندسین ایرانی در این راه انجام داده اند در پشت تریبون اظهار تشکر کنم (صحیح است) مخصوصاً راه آهن از میسانه به تبریز که بدست مهندسین ایرانی انجام شده و این موجب کمال قدردانی و خوشوقتی است البته این همه آوازه هالز شه بود یعنی اگر اوامر ملوکانه و آن دستوراتی که همیشه بی دردی در این باب میدادند از طرف اعلیحضرت همایون شاهنشاه داده نمیشد این موفقیت حاصل نمیشد و باز اگر آن حماقت بگویم، چون این یک کلمه از آقای است آن حماقتی که دولت مصدق کرد و آن وضعیت آنوقت پیش نیامده بود خیلی زودتر این کار انجام میشد

۱۰ - تقدیم یک فقره لایحه قرارداد نفت بوسیله آقای نخست وزیر

رئیس - آقای دکتر اقبال **نخست وزیر** (دکتر اقبال) - آقایانی

که این هفته در التزام رکاب بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی به تبریز تشریف فرما شدند ملاحظه فرمودند که در اجرای اوامر ملوکانه وزارت راه به بهترین وجهی وظیفه خود را انجام داده است و این افتخار نصیبش گردید که راه رسید بنده وظیفه خود میدانم که از تمام کارمندان و کارکنانی که در این راه بهر نحوی انجام وظیفه کرده اند سپاسگزاری کنم البته این راه آهنی که بتبریز رسیده است یکی از موفقیت های بزرگ کشور میباشد (صحیح است) و اشخاصی که در آن نقید میکنند و حقایق یا واقف نیستند یا میخواهند وقوف پیدا کنند این کار یک نشانه خوبی است برای اینکه آنها هم بدانند که منفی بافی حدی دارد و منفی بافی در این مملکت مکتبش بسته شده است (صحیح است) و بایستی همگی تحت حمایت و راهنمایی ذات شاهانه همان طوری که مکرر به مرض مجلس رسانیدیم دست بدست هم بدهیم و با اتحاد و اتفاق کار بکنیم و امیدوار هستم که در آتی نزدیک اقداماتی که شروع شده بتیجه برسد و در پیشگاه خداوند و پیشگاه شاهانه همگی سرفراز باشیم (انشاءالله) آقایان محترم بخاطر دارید که در چند سال قبل یک عده ای در این مملکت پیدا شدند بنام ملت که ما آمدیم برای خدمت بکشور و بعداً نشان داده شد که این اشخاص متأسفانه چیزی که در سر نداشتند همان خدمت بمملکت بود منابع نفت ما را بمنوان اینکه میخواهیم منافع بیشتری برای ملت ایران تأمین کنیم بستند و بطوری که در چند جلسه قبل به مرض رسانیدم تمام ارزشها را مصرف کردند و حتی برخلاف قوانین جاری مملکت اسکناس چاپ کردند و اینقدر هم شهادت نداشتند که این عمل خلاف شان را اظهار کنند در اثر اقدامات این آقایان یک اثر بسیار سوننی در وجه افراد این مملکت پیدا شد عرض کردم افراد را بکار و جدیت و پشتکار هدایت کنند برعکس همانطور که در چند جلسه قبل عرض کردم افراد را به میتینگ دادن، به اعتصاب کردن و خلاصه به هر چه و مرج سوق دادند البته مملکتی که در آن هر چه و مرج برقرار شد به هر چه توفیقی برای کار و پیشرفت کار وجود نخواهد داشت خوشبختانه در مرداد

ماه ۱۳۳۲ همان طور که همیشه خدای بزرگ ایران حافظان خاک است باز هم دست غیبی آمد دست غیبی که همان افکار بلند بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاهی است که ما را هدایت فرمودند و مملکت توانست از شر این خائنین نجات پیدا کند و از آن بپدم مدت چهار سال و اندی است که دولت ها و دولت فعلی سعی کردند که در این مملکت تولید کار بکنند و کارهایی هم شروع شده است تا بتوانیم این ضررهای هنگفتی که در مدت حکومت آنها به این مملکت وارد شده جبران کنیم - امروز بنده افتخار دارم که یک قرارداد جدیدی راجع به اکتشاف و استخراج نفت تقدیم مجلس شورای ملی میکنم، قرار دادی که امروز تقدیم می شود برای آن اشخاصی که وارد هستند باین امر بعد از مطالعه ملاحظه خواهند فرمود که یکی از شاهکارها است (دکتر پیرنیا - نتیجه مزایده است) این کار تحت رهبری و هدایت شاهنشاه که همیشه در فکر منافع مصلح کشور هستند دولت را هدایت میکنند انجام شده است (صحیح است) بنده وظیفه خود میدانم که از جناب آقای انتظام و همکارانشان که در این مدت بیبروی از منویات همایونی سعی بلخ کردند و این قرارداد را تنظیم کردند در این محضر تشکر میکنم وقتی که در سال گذشته این دولت تشکیل شد و قانون نفت را تنظیم کرد بخاطر دارم که اشخاص دوستان خیلی تذکراتی ببنده دادند و بنده گفتند که مواظب سلطانه ای نفت باشید که برای مملکت شکاری بوجود نیارند با احتیاط اقدام بکنید بعدی بود که اگر پشتیبانی و هدایت و حمایت ذات شاهانه نبود با اینکه خود بنده در این گونه امور سعی میکنم که یک قدری رشادت و بهر چه بدهم مطمئناً قانون نفت و قرارداد بعدش بمجلس نمایندگان اشخاصی که تهدید میکردند بعضی هاشان حقیقه نظرشان صمیمانه بود ولی شاید متوجه نشده بودند که اوضاع و احوال دنیا بکل تغییر کرده است هر ملتی حاکم بر وضعیت خود و بر امور داخلی خود می باشد (صحیح است) ما باید تشخیص بدهیم که منافعمان چیست؟ و از هیچ منعی و از هیچ دولت خارجی ما درس نمیگیریم (صحیح است) آن چیزی را که تشخیص میدهم مطابق مصالح کشور ما است بدون هیچ ترس و رعبی انجام میدهم دیگران هم سابقاً آمدند و گفتند که ما میخواهیم منافع ایران و ملت ایران را بیشتر تأمین بکنیم ولی تصدیق تمام دنیا دروغ گفتند و خیالاتی در سر میبروراندند و تحت عنوان این که میخواهیم منافع ملت ایران را بیشتر تأمین بکنیم اقداماتی کردند که ضرر ملت و

مملکت ایران تمام شد و همانطوریکه تذکر دادم برای تأمین منافع خودشان و برای جاه طلبیشان بود (صحیح است) مدتی است که راجع بناسیونالیسم در ایران صحبت می شود ناسیونالیسم عبارت از فکری است تزی است که منافع این مملکت را بطرز مافلانهای تأمین میکند مادعا میکنیم که در راه ناسیونالیسم صحیحی قدم گذاشته ایم؛ آنگاه برای اینکه تمام این کارها را می توانستند بکنند مثل اینکه ما کردیم منتهی با عقل و درایت ولی در فکر این کارها نبودند فقط و فقط بفکر خودشان و منافع خودشان بودند امیدوارم که این وضعی که از چهار سال پیش باینطرف از پنج سال پیش باینطرف بهتر رهبری بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاه ایجاد شده این وضعیت ادامه پیدا بکند و البته اگر کارهایی در این مملکت میشود انجام داد این ها در مرحله اول در نتیجه ثبات و آرامشی است که بحمدالله در مملکت برقرار شده است در مناطق شمال و در آذربایجان که آقایان تشریف فرما شدید مردم درسالهای قبل از مرداد ۲۲ هیچ آماده برای کارهای تولیدی نبودند برای اینکه اطمینان و آرامش نداشتند و مملکت در هر جوی و مرج بود و هیچکس نمیدانست که فردا وضع چه خواهد بود ولی آقایان تشریف میبرید می بینید و عهدای از آقایان تشریف بردند دیدند که چه فعالیت هایی شروع شده است و مردم چه جور مشغول آبادانی هستند البته کارها در مملکت ما خیلی خیلی زیاد است و همانطور که گرازا تذکر دادم اینها در طرف يك روز و دو روز انجام نمیشود فرصت میخواهد حوصله میخواهد و خوشبختانه هر دوی اینها در ملت ایران هست و امیدوار هستیم که آثار این آبادی روز بروز بیشتر هویدا و آشکار شود (انشاءالله) قرارداد نفتی که امروز تقدیم مجلس شورای ملی میکنم همانطور که الان توضیح خواهم داد بیک قراردادی است که هیچکس انتظار آن را نداشته است یعنی هیچ کس نمیتواند تصور بکند که يك همچو قراردادی ممکن است راجع با استخراج و اکتشاف نفت در دنیا تنظیم شده باشد و این يك حقیقتی است و بقیه پنده این در نتیجه مقاومتی است که سال گذشته دولت نمایندگان معترضین از خودشان نشان دادند و ما باین توفیق کامل رسیدیم در سال گذشته بعد از تصویب لایحه قانونی نفت يك قراردادی با ایتالیا بجا تنظیم کردیم و تقدیم مجلسین شد و تصویب رسیده البته آن قانون نفت و آن قرارداد لازم بود بگذرد تا امروز باین موفقیت بزرگ برسیم (صحیح است) و اگر آن قانون تصویب نشده بود پنده امروز این افتخار را نداشتیم که این قرار داد را تقدیم بکنیم (صحیح است)

این موافقت نامه حاضر از لحاظ

مصلح و منافع کشور متضمن مزایایی است که حقاً میتوان امضای آنرا بعنوان پیشرفت فوق العاده ای در راه تحقق آمال ملی ایران تلقی کرد . اینك بطور اجمال مزایای عمده آن ذکر میشود .
 ۱- مواد و شرایط موافقت نامه از هر حیث منطبق با اصول و مقررات قانون نفت مصوب نهم مرداد ۱۳۲۶ می باشد .
 ۲- موافقت نامه بر اساس مشارکت ۵۰-۵۰ که بیشتر مورد نظر قانونگذار بوده و تنها طریقی است که تصدی و مباشرت مستقیم شرکت ملی نفت ایران در کلیه جنبه های فنی و اداری و بازرگانی صنعت نفت تأمین مینماید تنظیم گردیده است .
 ۳- با وجود اینکه شرکت ملی نفت ایران در نفت کشف شده باالمنافسه شریک میباشد دیناری از بابت مخارجی که تا پیدا شدن نفت بمقادیر تجارتي لازم میباشد برعهده نخواهد داشت طرف قرارداد به موجب ماده ۲۹ متعهد است که ظرف دوازده سال اول حداقل مبلغ ۸۲ میلیون دلار برای عملیات اکتشافی در ایران خرج کند هر گاه در خاتمه مدت مزبور تمام این مبلغ بمصرف نرسیده باشد نصف باقی مانده بشرکت ملی نفت ایران پرداخت خواهد شد . (احسن است)
 ۴- بموجب ماده ۱۶ موافقت نامه طرف دوم ملزم است که حداکثر ۱۸ ماه از تاریخ تصویب اکتشافی يك چهارم در ناحیه عملیات آغاز کرده باشد و حال آنکه این مهلت بموجب بند ب ماده ۷ قانون نفت چهار سال تعیین گردیده است .
 ۵- اداره عملیات بدست يك شرکت ایرانی خواهد بود که بطور غیر انتفاعی عمل خواهد کرد سهام این شرکت عامل بطور مساوی متعلق بطرفین خواهد بود .
 ۶- طرف قرارداد علاوه بر تمهید ۸۲ میلیون دلار مخارج اکتشافی مبلغ بیست و پنج میلیون دلار نقد نیز بعنوان پذیره سی روز پس از تاریخ اجرای قرار داد خواهد پرداخت و حال آنکه قانون نفت در مورد شرکتی که بر اساس مشارکت پنجاه درصد پیشنهاد تسلیم کند پرداخت پذیره را شرط نموده است . (صحیح است)
 ۷- از نفت و گاز که در نتیجه اجرای این قرار داد تولید میشود مقداری که بطور معقول برای تأمین مصرف بخش داخلی ایران مورد نیاز باشد بقیمت تمام شده تحویل شرکت ملی نفت ایران خواهد شد .
 ۸- کلیه نفتی که تولید شود پس از تأمین احتیاجات داخلی یا بوسیله هر يك از طرفین و یا بوسیله شرکت عاملی که تأسیس میشود بجهای اعلان شده (البته پس از وضع هزینه های مذکور در قرارداد و با ترتیبات معینی که در مورد اعطای تخفیفات در نظر گرفته شده) فروخته و درآمد فروش باالمنافسه

بین طرفین تقسیم خواهد شد .
 ۶- راجع بکار آموزی فنی ایرانیان مقررات عملی بسیار جامعی در نظر گرفته شده است بدین شرح که مقرر گردیده برنامه های وسیعی برای تعلیم صنعتی و فنی طرح و با همکاری طرفین اجرا شود تا با تربیت کادر فنی و اداری ایرانی و سپردن کار بدست آنها عهده کار مندان خارجی مرتباً و متدرجاً تقبیل یابد بطوری که در پایان ده سال از تاریخ شروع قرارداد عهده مستخدمین خارجی شرکت عامل از دودر صد کل کار مندان تجاوز ننماید .
 بطوری که ملاحظه فرمودید اینها رؤس مطالبی است که بنده بطور خلاصه به عرض آقایان نمایندگان محترم رساندم و لایحه را الان تقدیم مقام ریاست خواهم کرد و استدعا میکنم دستور بفرمایند کمیسیونی که مخصوص نفت انتخاب شده بود هر چه زودتر نسبت باین لایحه رسیدگی بکند و برای تصویب مجلس تقدیم بشود . همان طوری که آقایان استحضار دارند جمع کل درآمدی که بدولت ایران خواهد رسید بنسبت ۷۵ درصد از کل سهم ما خواهد بود (احسن است) و ۲۵ درصد مال آنها خواهد بود علاوه بر اینکه همانطور که توضیح دادم ۲۵ میلیون دلار سی روز پس از تصویب فوراً بدولت ایران پرداخت خواهد شد ۸۲ میلیون دلار هم موظف هستند برای اکتشاف و استخراج در اینجا خرج بکنند و چنانچه بعد از مدت معین به نفت نرسیدند یا منصرف شدند آن بقیه ۸۲ میلیون دلار هم متعلق بدولت ایران خواهد بود (چند نفر از نمایندگان - نصفش) (برفسور اعلم - نهضت حقیقی همین است) برای این دولت نهایت افتخار و مباهات است که در اجرای منویات بندگان اعلیحضرت همایون شاهنشاه توفیق حاصل کرده است که در حقیقت موضوع نفت ایران بطور کلی حل شده است با قانون خاصی که داریم و با این دو قراردادی که یکی پارسل و یکی امسال تنظیم کرده ایم مطمئن هستیم که يك امر مهمی در دنیا خواهد شد برای اینکه برای اول دفعه است که يك ملتی توانسته است از منابع خودش بهترین وجهی استفاده بکند و استفاده میکند و این افتخار برای ملت ایران است (مرآت اسفندیاری - انشاءالله بولش هم نصیب ملت ایران بشود) (همیدی نوری - طرف قرارداد کیست ؟) طرف قرارداد يك شرکت امریکائی است بنام ایندیاناه این وجوهی که از این محل حاصل خواهد شد همان طوری که قبلاً هم باستحضار آقایان در سال گذشته رساندم این وجوه به عنوان ذخیره خواهد بود و هر موقعی که مصرفی برای آن داشته باشیم با تقدیم لایحه و تصویب مجلسین مصرف خواهد شد (صحیح است) باین ترتیب خواهد بود که هر موقع

يك برنامه ای ضرورت داشت با اجازه مجلسین بمصرف خاصی خواهیم رسانید مورد مصرف را مجلسین تصویب خواهند کرد بنده امیدوارم این اقداماتی که در این چهار پنج سال شده است برای آن عهده از مردم ایران که تصور میکردند اشخاصی که آمدند خدمت میخواستند بکنند و بعد دیدیم که خدمت نکردند دیگر گول آن تبلیغات و اینطور و اونطور را نخورند (صحیح است) و این بهترین درس بود برای ما که الحمدلله يك فصل جدیدی در زندگی پرافتخار ما باز شده است و آن فصل کار است که همه باید کار بکنند .
 در همین آذربایجان که اعلیحضرت همایونی تشریف فرما شدند در تمام مدت و موقعی که تمام طبقات افتخار شرفیابی داشتند این قسمت را تذکر فرمودند باید همه کار بکنند و همه چیز را از دولت انتظار نداشته باشند دولت راهنما است دولت باید وسایل را فراهم کند خود دولت هم باید بیش از پیش کار بکند و امیدوار هستم که بیک نتیجه بسیار بسیار خوب و درخشانی در آتی نزدیکتری برسیم (احسن است)
 رئیس - بکمیسیون نفت فرستاده میشود چاپ هم میشود و بین آقایان توزیع میشود کمیسیون هم بوظایف خودش عمل خواهد کرد .
 چون در دستور چیزی نیست آقایان هیئت نوری بفرمائید
 عمیل نوری - بنده فعلاً عرضی ندارم
 ۹۹- بیانات بعد از دستور آقای دکتر بینا
 رئیس - آقای دکتر بینا
 ۵۰ کترینا - بنده از مقام ریاست اجازه گرفته بودم راجع به اتصال خط آهن ایران به آذربایجان عرضی بکنم ولی وقتی جناب آقای نخست وزیر موده لایحه نفت را دادند واقعاً خط آذربایجان و راه آهن در مقابل این موده خیلی خیلی کوچکت بود و این کاری که شده است برای دنیا يك انقلابی از جهت نفت است که از طرف ایران بوجود آمده است و همانطور که همکاران محترم من عرض رسانند اینها آوازه ها از شه بود ما بدنیانشان دادیم بشام ملل نشان دادیم اگر دو سال سه سال چهار سال ما را بعالم خود باز بگردانند ما قادریم خودمان را اداره بکنیم ما قادریم بدنیانشان بدهیم که ایران همان ایرانی است که از دروازه های خود گذشت و بدنیای حکومت کرد ما بدنیای حکومت نمیخواهیم بکنیم ولی خودمان را خوب اداره خواهیم کرد تمام عواملی که امروز در ایران بدست آمده است فقط فقط روی امنیت و آرامش و روی اعتمادی است که بسته بوجود يك نفراست و آنهم شاه مملکت است خداوند انشاءالله وجود ایشان را برای این ملت و

مملکت زجر دیده همیشه پایدار و پاینده نگهدارد (انشاءالله) اغلب آقایان فرمودند خط آهن با آذربایجان وصل شده است بنده میگویم خط آهن آذربایجان و خط آهن ایران به اروپا وصل شده است آسیا با اروپا وصل شده است شرق بغرب وصل شده است کار خیلی خیلی بزرگی است که در نتیجه توجهات مملکت زجر دیده همیشه پایدار و پاینده نگهدارد (انشاءالله) اغلب آقایان فرمودند خط آهن با آذربایجان وصل شده است بنده میگویم خط آهن آذربایجان و خط آهن ایران به اروپا وصل شده است آسیا با اروپا وصل شده است شرق بغرب وصل شده است کار خیلی خیلی بزرگی است که در نتیجه توجهات مملکت زجر دیده همیشه پایدار و پاینده نگهدارد (انشاءالله) اغلب آقایان فرمودند خط آهن با آذربایجان وصل شده است بنده میگویم خط آهن آذربایجان و خط آهن ایران به اروپا وصل شده است آسیا با اروپا وصل شده است شرق بغرب وصل شده است کار خیلی خیلی بزرگی است که در نتیجه توجهات

۱۲- تعیین موقع جلسه بعد ختم جلسه
 رئیس - در دستور چیزی نداریم از آقایان اعضای کمیسیونها و مخصوصاً از روسای کمیسیونها تقاضا داریم که تمام کمیسیونها را تشکیل بدهند و بالاخص کمیسیون نفت و لواجی که در کمیسیونها هست زودتر گزارش آن را بمجلس بدهند فعلاً جلسه را ختم میکنیم جلسه آینده روز یکشنبه خواهد بود .
 (مجلس يك ربع ساعت پیش از ظهر ختم شد)
 رئیس مجلس شورای ملی - رضاحکمت